

**ТОВ «ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР ПОВОДЖЕННЯ З
НЕБЕЗПЕЧНИМИ ВІДХОДАМИ ТА ПРОМИСЛОВОЇ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ПРОЄКТУ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ**

**«Детальний план території урочища «Смілянське шосе», 23
Руськополянської ТГ Черкаського району, Черкаської області під будівництво
адміністративно-складського комплексу»**

**РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР СПРАВИ У ЄДИНОМУ РЕЄСТРІ СЕО
№ 10-06-15130-25**

ВИКОНАВЦІ:

**Директор ТОВ «Екологічний центр поводження з
небезпечними відходами та промислової технології»**

Володимир АБРАМЕНКО

Інженер-проектувальник

Ігор АБРАМЕНКО

Сертифікат серії АР № 011907

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	3
2. Характеристика поточного стану довкілля	6
3 Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	15
4 Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення	17
5 Зобов'язання у сфері охорони довкілля.....	19
6 Опис наслідків для довкілля	22
7 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....	27
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).....	28
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	30
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	32
11. Резюме нетехнічного характеру інформації.....	33

ОБСЯГ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

ПЕРЕДУМОВИ

З 12 жовтня 2018 року в Україні введено в дію Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку", який визначає необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це систематична та комплексна процедура оцінки наслідків політик, планів або програм та їх альтернатив з метою недопущення негативних екологічних наслідків реалізації цих рішень та гарантування дотримання принципів сталого розвитку.

Метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпечності життєдіяльності людей та охорони їх здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування. Це системний інструмент оцінки, який підтримує та інформує про процес прийняття рішень.

СЕО включає визначення, опис та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку складається до затвердження документа державного планування та повинен містити, з урахуванням змісту і рівня деталізації документа державного планування, сучасних знань і методів оцінювання, інформацію згідно статті 11 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку".

Обсяг стратегічної екологічної оцінки.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) виконується в обсягах визначених статтею 11 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку" та відповідно до наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 18 жовтня 2023 року № 705 «Методичні рекомендації щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації».

В ході проведення СЕО будуть оцінені ймовірні наслідки реалізації документа державного планування «Детальний план території урочища «Смілянське шосе», 23 Руськополянської ТГ Черкаського району, Черкаської області під будівництво адміністративно-складського комплексу», зокрема для таких компонентів довкілля: атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти, стан фауни, флори, біорізноманіття, кліматичні фактори, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я.

Першим завданням СЕО є визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та ключових екологічних проблем, коло органів влади та зацікавлених сторін, які братимуть участь у консультаціях, зацікавлених сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій і участі у СЕО.

Детальний план території розробляється з метою виконання вимог статті 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», а також:

- уточнення положень генерального плану, планувальної структури і функціонального призначення території;
- визначення містобудівних умов та обмежень для проектування об'єкта будівництва;
- визначення параметрів забудови та встановлення планувальних обмежень і умов використання території згідно з державними будівельними, санітарно-гігієнічними та екологічними нормами.

Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки

Відповідно до ст. 9 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку" методологія проведення процедури складається з:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;

- 3) проведення громадського обговорення та консультацій;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

В рамках процедури СЕО, а саме визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки було розроблено:

1. Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Детальний план території урочища «Смілянське шосе», 23 Руськополянської ТГ Черкаського району, Черкаської області під будівництво адміністративно-складського комплексу» оприлюднена на офіційному веб-сайті Руськополянської об'єднаної територіальної громади Черкаського району Черкаської області за посиланням: <http://r-pol.ck.ua/wp-content/uploads/2025/06/%D0%97%D0%B0%D1%8F%D0%B2%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D0%B1%D1%81%D1%8F%D0%B3%D1%83-%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B8-1.pdf> та опублікована у Єдиному реєстрі СЕО (реєстраційний номер справи № 10-06-15130-25).

2. Оголошення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту, відповідно до вимог Закону України «Про СЕО», розміщено у громадських місцях.

3. Відповідно листа Управління охорони здоров'я Черкаської обласної державної адміністрації зауваження та пропозиції до Заяви відсутні.

Управління екології та природних ресурсів Черкаської обласної державної адміністрації встановило ряд пропозицій щодо структури і наповненості Звіту.

4. Протягом громадського обговорення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Детальний план території урочища «Смілянське шосе», 23 Руськополянської ТГ Черкаського району, Черкаської області під будівництво адміністративно-складського комплексу» зауваження та пропозицій від громадськості не надходили.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (ухвалено Верховною Радою України 29.02.2019 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього

плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Відповідно до закону України про регулювання містобудівної діяльності, детальний план території є містобудівною документацією, що визначає планувальну організацію та розвиток території.

Проект «Детальний план території урочища «Смілянське шосе», 23 Руськополянської ТГ Черкаського району, Черкаської області під будівництво адміністративно-складського комплексу» виконано відповідно до Законів України: «Про Генеральну схему планування території України», «Про благоустрій населених пунктів», «Про землеустрій», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд», нормативно-правових актів та нормативно - методичних положень Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово - комунального господарства.

Проектні рішення детального плану території прийняті з урахуванням чинного законодавства України в сфері містобудування, вимог державних будівельних норм і правил:

- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закону України «Про архітектурну діяльність»;
- Земельного кодексу України зі змінами;
- Водний кодекс України;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»;
- ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги»;
- ДСП № 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».

Мета проекту:

- уточнення планувальної структури, функціонального призначення, параметрів забудови та організації території;
- формування принципів планувальної організації території;
- визначення всіх планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними нормами та санітарно-гігієнічними нормами;
- визначення параметрів забудови окремих земельних ділянок;
- визначення містобудівних умов та обмежень;
- забезпечення комплексності забудови території;
- визначення напрямів, черговості та обсягів подальшої діяльності тощо.

При розробці Звіту з стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території були враховані документи:

- Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року (Закон України від 29.02.2019 № 2697-VIII);
- Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням (розпорядження Кабміну від 30.03.2016 № 271-р, постанова Кабміну від 04.12.2019 № 1065);

- Директива № 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) 596/2009;
- Директива № 2010/75/ЄС про промислові викиди;
- Рамкова директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008р. "Про відходи»;
- Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року "Про захоронення відходів";
- Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (розпорядження Кабміну від 08.11.17 № 820);
- Національний план управління відходами до 2033 року (розпорядження Кабміну від 27 грудня 2024 р. № 1353-р);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 4.03.2004 р. № 265 «Програми поводження з твердими побутовими відходами».

У відповідності до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», детальний план території (ДПТ) - містобудівна документація, що визначає планувальну організацію та розвиток території.

Проектні рішення детального плану території базовані на:

- врахуванні технологічних процесів;
- врахуванні існуючого рельєфу місцевості;
- врахуванні існуючих планувальних обмежень;
- побажаннях та вимогам замовника, визначених у завданні на розробку ДПТ та які будуть враховані при подальшій розробці робочих проектів;
- взаємозв'язках планувальної структури проекту з планувальною структурою існуючої забудови та з рішеннями чинного генерального плану.

Мета розроблення детального плану території:

- обґрунтування можливості розміщення проектних об'єктів в межах позначеної території в умовах сформованої містобудівної ситуації;
- визначення всіх планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами;
- визначення параметрів забудови окремих об'єктів на означеній земельній ділянці;
- обґрунтування та визначення щодо цільового призначення земельної ділянки та її функціонального використання;
- обґрунтування можливості зміни цільового призначення частини території проектування, уточнення місця розташування і параметрів формування території проектування.

Територія проектування розташована на землях сільськогосподарського призначення. Кадастровий номер земельної ділянки – 7124985200:03:004:0153, цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

Територія з кадастровим номером 7124985200:03:004:0153 загальною площею 2.3245 га потребує зміни цільового призначення із категорії: Землі сільськогосподарського призначення в категорію: Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Загальна площа проектної ділянки – 2.3245 га.

В межах ділянки проектування детального плану території пропонується розміщення адміністративно-складського комплексу по зберіганню добрив.

Зв'язок з іншими документами державного планування:

- 1) Стратегічний план розвитку Руськополянської територіальної громади на 2022-2028 роки.
- 2) Стратегія розвитку Черкаської області на період 2021 – 2027 роки.
- 3) Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ

2.1 Загальна характеристика місцевості.

Ділянка, яка проектується, знаходиться на території урочища «Смілянське шосе», 23 за межами населеного пункту с.Руська Поляна Руськополянської сільської ради на земельній ділянці, обмеженій територіями сільськогосподарського призначення та Смілянським Шосе.

Поряд з ділянкою проектування знаходяться дороги з твердим покриттям, що сполучає прилеглу територію з іншими населеними пунктами територіальної громади та міста Черкаси.

Земельна ділянка, що проектується, обмежена:

- з північного заходу – територією сільськогосподарського призначення;
- з північного сходу – територією сільськогосподарського призначення;
- з південного заходу – територією сільськогосподарського призначення;
- із південного сходу — Смілянським Шосе;

2.2 Кліматична характеристика місцевості

По природно-кліматичним ознакам проектний район входить в підрайон ПВ II-ої будівельно-кліматичної зони.

Клімат району помірно-континентальний.

Середньомісячна температура повітря в січні -6° / -8°C .

Середньомісячна температура в липні $+19^{\circ}$ - 21°C .

Температура самої холодної п'ятиденки -21°C , вона є розрахунковою для опалення.

Середня температура опалювального сезону -10°C , а тривалість його 183 доби.

Середня глибина промерзання ґрунту складає 63 см, максимальна до 125 см.

Середнє місячне випадання опадів 40-50 мм, річне – 534 мм.

Середні декадні рівні сніжного покриву на полях 7-9 см, а середнє з найбільших декадних рівнів – 15 см.

Середня місячна вологість повітря – 68%.

Найбільша швидкість вітру – 17 м/с та 23 м/с один раз в 15-20 років.

Переважаючий напрямок вітру в теплий період року – північно-західний та північний, в холодний період – південний.

Сейсмічність району до 6 балів. Кліматичні умови сприятливі для планувального освоєння території. Планувальне рішення детального плану території враховує існуючий характер вітрового режиму.

2.3. Природоохоронні та ландшафтні території

В межах проектної ділянки та на прилеглий території природоохоронні та ландшафтні території відсутні.

2.4 Інженерно-геологічна характеристика місцевості

У відповідності до ДБН 2.2-12:2019 (розділ 12, таблиця 12.1 - Фактори інженерної будівельної оцінки території) здійснена інженерно-будівельна оцінка факторів на території. Виходячи з аналізу території проектування та природних факторів, визначена одна категорія територій – сприятлива.

Згідно з попередніми обстеженнями територія не підтоплюється дощовими, талими та ґрунтовими водами. На території проектування додатково здійснити заходи з інженерної підготовки території – вертикальне планування та організацію відведення дощових і талих вод. Спеціальних заходів з інженерної підготовки території не потребується.

Механічний склад ґрунтів сприятливий для усіх видів капітального будівництва.

2.5 Характеристика матеріальних об'єктів, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину

Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини в межах території проектування відсутні.

З метою захисту об'єктів культурної спадщини, археологічних пам'яток, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, необхідно дотримуватись вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини».

В разі виявлення знахідки археологічного або історичного характеру під час проведення будь-яких земляних робіт, виконавець робіт зобов'язаний припинити їх подальше ведення і

протягом однієї доби повідомити про це відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи. Земляні роботи можуть бути відновлені лише згідно з письмовим дозволом органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних досліджень відповідної території (стаття 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини»).

2.6 Загальна характеристика стану атмосферного повітря

За даними Головного управління статистики у Черкаській області в 2023 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел становили 61,8 тис. т, що на 14,8 тис. т більше в порівнянні з 2022 роком.

Табл. 2.2. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у регіоні по окремих населених пунктах, тис. т

	2000	2021	2022	2023
Всього по області	28,778	47,621	46,969	61,8
Черкаський р-н	0,411	32,727	32,790	47,7

Обсяги викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі по найпоширеніших речовинах (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) в цілому по області та в Черкаському районі, надана в таблиці 2.3.

Табл. 2.3 - Обсяги викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі по найпоширеніших речовинах(пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю), тис. т.

	Обсяги викидів, тонн		Збільшення / зменшення викидів у 2023 р. проти 2022 р., тис. т зменшення викидів	Розподіл, обсягів викидів, %	Викинуто в середньому одним підприємством, тонн
	у 2023р.	У % до 2022 р.			
Всього в т.ч.	61,8	131,5	14,8	100	-
Черкаський р-н	47,7	145,5	15,0	77,3	-

Інформація про вміст основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі представлена таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Вміст основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

Речовина	Клас безпеки	Кількість міст, охоплених спостереженнями	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК	Максимальний вміст, мг/м ³	Максимально разові ГДК
Пил	3	1	0,1	0,15	0,5	0,5
Діоксид сірки	3	1	0,014	0,05	0,104	0,5
Оксид вуглецю	4	1	1,0	3	4,0	5
Діоксид азоту	3	1	0,03	0,04	0,24	0,2
Оксид азоту	3	1	0,02	0,06	0,12	0,4
Сірководень	2	1	0,002	-	0,007	0,008
Аміак	4	1	0,03	0,04	0,24	0,2
Формальдегід	2	1	0,006	0,003	0,073	0,035
Бензол	2	1	-	0,1	-	1,5

Якщо документ державного планування не буде затверджено, то якісний стан атмосферного повітря залишиться на рівні базового.

2.7 Водні ресурси та їх використання

2.7.1 Загальна характеристика

Основними джерелами водопостачання області є Кременчуцьке водосховище, річки

Гнилий Тікич, Рось, Тясмин та підземні водозабори.

За даними звітності за формою 2-ТП (водгосп) загальний водозабір в 2023 році становив 148,7 млн м³. У порівнянні з 2022 роком (148,8 млн м³) забір води зменшився на 0,1 млн м³.

Зміни обсягів забору води в 2023 році відбулися за рахунок зменшення водозабору з поверхневих джерел на 1,5 млн м³. При цьому, водозабір з підземних джерел збільшився на 1,4 млн м³ у порівнянні з 2022 роком.

Аналіз використання вод в порівнянні з минулим роком показав в загальному збільшення водоспоживання на 10,1 млн м³ – з 108,3 млн м³ в 2022 році до 118,4 млн м³ в 2023 році, в тому числі водоспоживання з поверхневих джерел збільшилося на 9,0 млн м³ – з 89,5 млн м³ до 98,5 млн м³, з підземних джерел збільшилося на 1,1 млн м³ – з 18,8 млн м³ до 19,9 млн м³.

У 2023 році на різні потреби використано свіжої води в обсязі 118,4 млн м³, в тому числі: на виробничі потреби – 68,2 млн м³, питні та санітарно-гігієнічні потреби – 23,5 млн м³, зрошення – 26,6 млн м³.

Динаміка забору свіжої води показана на рис. 2.1.

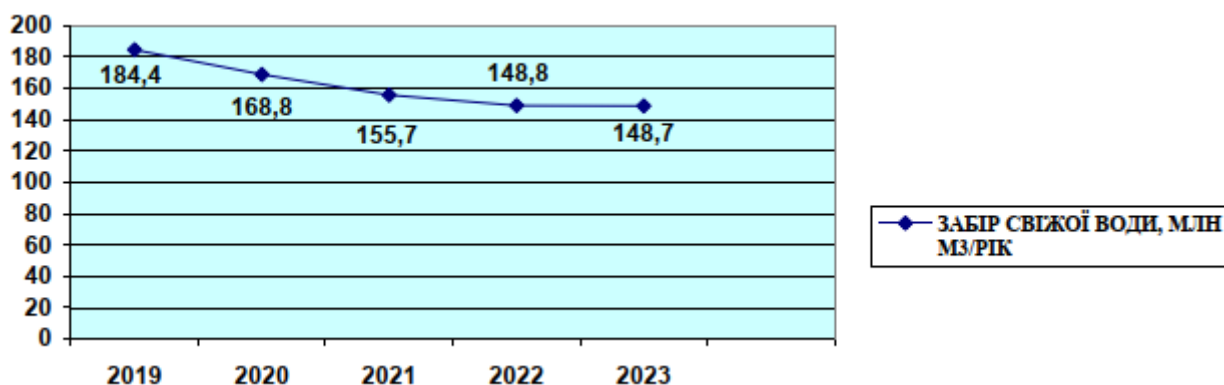

Рис. 2.2 - Забір свіжої води, млн м³

2.7.2 Водокористування та водовідведення

У 2023 році в поверхневі водні об'єкти скинуто 69,9 млн м³ зворотних (стічних) вод, що на 1,15 млн м³ (1,7%) більше в порівнянні з 2022 роком (68,75 млн м³).

Табл. 2.5 - Забір, використання та відведення води, млн м³

Назва водного об'єкту	Забрано води із природних водних об'єктів - всього	Використано води	Водовідведення у поверхневі водні об'єкти	
			всього	З них забруднених зворотних вод
Басейн р.Дніпро	122,996	101,692	61,677	2,814
Басейн р.П.Буг	25,66	16,692	8,222	0,752
Всього по області	148,656	118,384	69,899	3,566

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощови

х вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів.

Також, у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через відсутність вуличної дощової та господарської систем каналізації, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водою за санітарно-хімічними та мікробіологічними, фізико-хімічними показниками.

2.8 Біорізноманіття та природоохоронні території

2.8.1 Загальна характеристика рослинного світу

Черкаська область розташована на східноєвропейській рівнині, в басейні середньої течії Дніпра. За фізико-географічними, кліматичними і ґрунтовими ознаками територія області належить до лісостепової природно-кліматичної зони і відноситься до малолісних регіонів України. Рельєф області – горбиста, пересічена ярами та балками, рівнина.

Черкаська область, маючи площу 20,9 тис. га, належить до малолісних регіонів України: загальна площа лісового фонду області – 338,6 тис. га, в тому числі вкритих лісом – 322,4 тис. га, тобто лісистість становить 15,4 %, при оптимальній лісистості – 16%. Розподіл земель лісогосподарського призначення представлений в таблиці 2.5.

Таблиці 2.5 – Землі лісогосподарського призначення

№ п/п	Показники	Одиниці виміри	Кількість
1	Загальна площа земель лісогосподарського призначення	тис. га	338,6
	У тому числі:		
2.1	державних лісогосподарських підприємств	тис. га	279,9
	Комунальних лісогосподарських підприємств		
2.2	Власників лісів	тис.га	58,7
	Не наданих у користування (землі запасу)		
3	Площа земель лісогосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю	тис.га	322,4
4	Лісистість (відношення покритої лісом площі до загальної площі регіону)	%	15,4

Ліси на території області розташовані нерівномірно. Найбільше розповсюдження вони отримали в Черкаському (37,8%), Канівському (31,9%), Смілянському (25,8%), Чигиринському (23,2%), Корсунь-Шевченківському (21,6%) і Городищенському (19,1%) адміністративних районах. Найменший відсоток лісистості в Жашківському (2,5%), Драбівському (2,7%), Чорнобаївському (4,8%), Христинівському (6,5%) районах.

В Черкаській області нараховується 334 види судинних рослин (17% флори області), що знаходяться під загрозою зникнення. Серед них 89 видів занесених до Червоної книги України, 14 включені в додаток I Бернської Конвенції, 7 охороняються в Європі – Європейський Червоний список, 3 – у всесвітньому масштабі.

2.8.2 Загальна характеристика тваринного світу

Геопросторове положення Черкаської області в лісостеповій зоні зумовлює розмаїття видового складу широколистянолісових, північностепових, поширення наявних акліматизованих і синантропних видів. Це підтверджується наявністю на території Черкащини хребетних тварин 410-420 видів, з яких 66 видів ссавців, близько 280 видів птахів, 9 видів плазунів, 11 видів земноводних, 51 видів риб, 57 видів молюсків.

З метою збереження біологічного різноманіття в регіоні охороняється 81 вид тварин, з них: 67 видів тварин занесені до Червоної книги України, в тому числі, 3 види входять до Європейського Червоного списку, 8 видів охороняється Бернською конвенцією, 10 видів Афро-євразійським договором по мігруючим видам (AEWA), 4 види Конвенцією про міжнародну торгівлю видами дикої флори та фауни (CITES).

2.9 Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні

З метою збереження та відтворення типових та унікальних природних комплексів, біотичного і ландшафтного різноманіття, формування національної екомережі в області ведеться активна робота зі створення нових і розширенню меж існуючих територій та об'єктів природно-

заповідного фонду.

Станом на 01.01.2024 природно-заповідний фонд області налічував 590 об'єктів природно-заповідного фонду, загальною площею понад 83,1 тис. га (фактична площа становить 70,4 тис. га), з них: 23 – загальнодержавного та 567 – місцевого значення. Показник заповідності (питома вага площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду до площі області) доведено до 3,4 %.

Об'єкти ПЗФ, на які можливий вплив господарської діяльності:

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ, категорія	Площа, га	Адміністративне розміщення та місцезнаходження об'єкта ПЗФ	Назва підприємства, організації, установи - землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Постанова, рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його площу, категорію тощо
1	2	3	4	5	6
1	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Вікове дерево каштана»		0,01	Черкаський район, центральна площа с.Дубіївка, Р-Полянська отг	Русько-Полянська отг
2	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Артанія»		15	В адмінмежах Геронимівської сільської ради Черкаського району, Р-Полянська отг	Русько-Полянська отг
3	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Високопродуктивне насадження сосни»		32	Черкаський район, кв. 116 вид. 1, 21, 22 Дахнівського л-ва	ДП "Черкаське ЛМГ"
4	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дерево горіха чорного»		0,01	Черкаський район, кв. 139 вид. 10 Р-Полянського л-ва	ДП "Черкаське ЛМГ"
5	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Насадження ялівця»		23	Черкаський район, кв. 147 вид. 15-18 Р-Полянського л-ва	ДП "Черкаське ЛМГ"
6	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення Сквер "Молодіжний"		2,0	Черкаський район, с. Геронимівка	Руськополянська сільська об'єднана територіальна громада
7	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення Сквер "Троянд"		0,1	Черкаський район, адміністративні межі Руськополянської сільської ради, с. Геронимівка	Руськополянська сільська об'єднана територіальна громада
8	Ландшафтний заказник місцевого значення «Русько-Полянський приболотний»		74	Черкаський район, кв. 146 вид. 1 Русько-Полянського л-ва	ДП "Черкаське ЛМГ"
9	Ландшафтний заказник місцевого значення «Русько-Полянський заказник»		166	Черкаський район, Р-Полянське л-во кв. 106 вид. 6, 9, 10, (11) 13, 17, (18,19,20) кв. 107 вид. 1, 2, 143, 15, 17, 19, 23 (1-3. 14, 20-22)	ДП "Черкаське ЛМГ"
10	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення Сосна "Відьмина мітла"		0,01	Черкаський район, кв. 192 вид. 2 (1) Дубіївського л-ва по дорозі Черкаси-Ірдинь	ДП "Черкаське ЛМГ"

2.10 Земельні ресурси та ґрунти

2.10.1 Структура та стан земель

Із загальної площі Черкаської області (2 091,6 тис. га) сільськогосподарські землі складають 1 486,88 тис. га, в тому числі сільськогосподарські угіддя 1 450,82 тис. га, з них: рілля – 1 271,86 тис. га, перелоги – 8,47 тис. га, багаторічні насадження – 27,34 тис. га, сіножаті – 64,75 тис. га, пасовища – 78,40 тис. га.

Ґрунти Черкаської області вважаються найбільш продуктивними в Україні, однак за деякими агрохімічними параметрами вони поступаються ґрунтам східних і південних областей. Порівняно менший вміст елементів живлення гумусу та підвищена кислотність компенсуються більш сприятливими кліматичними умовами, особливо в період вегетації сільськогосподарських культур. У ґрунтовому покриві області переважають чорноземи типові та чорноземи сильно реградовані, які займають 53,7%. Темно-сірі опідзолені і реградовані ґрунти та чорноземи опідзолені і слабо реградовані займають 28,9%, а світло-сірі і сірі опідзолені ґрунти – 7,3%.

Загальна площа земель Тернівської ТГ становить 15 616 га. Тернівська ТГ розміщена у лісостеповій зоні в межах Придніпровської височини, тому територія громади складається зі значної кількості пагорбів із загальним підняттям поверхні. Загальний ухил рельєфу території направлений до водних об'єктів.

Більша частина земельних ресурсів (83%) виділена під землі сільськогосподарського призначення. Ґрунтовий покрив представлений переважно чорноземами типовими малоґумусними та чорноземами опідзоленими. Інші типи ґрунтів займають порівняно невеликі площі та характеризуються досить високою родючістю, сприятливою для ведення сільського господарства рослинницького напрямку, зокрема, вирощування ряду хлібних зернових культур (пшениці, ячменю, жита), цукрового буряку, тощо.

Структура земель за категоріями усіх форм власності Тернівської сільської територіальної громади Черкаського району Черкаської області:

- 13088,11 га земель сільгосп призначення;
- 1875,596 га лісів;
- 149,3948 га водних об'єктів;
- 0,01 га природоохоронних земель

Сучасний стан використання земельних ресурсів області не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, що негативно впливає на стійкість агроландшафту. Сільськогосподарська освоєність земель перевищує екологічно допустиму, і протягом років залишилась майже незмінною. Так, у складі сільськогосподарських угідь області зосереджено 520,7 тис. га або 40 % особливо цінних земель, в тому числі рілля – 514,6 тис. га (43,8 %) від обслідуваної площі. Нераціональна система землекористування призвела до тяжких екологічних наслідків, а саме: наявності таких проявів деградації земель як ерозія, техногенне забруднення, вторинне осолонцювання, підтоплення та зсуви ґрунтів.

Зміна стану забруднення ґрунтів на планованій території, якщо ДДП не буде затверджено, не прогнозується.

2.11 Надра

Згідно інформації, зазначеній у Стратегії розвитку Черкаської області на період 2021 - 2027 роки, на території Черкаської області налічується 270 родовищ з 15 видів різних корисних копалин, з яких 91 родовище розробляється. Мінерально-сировинна база на 67,3% складається із сировини для виробництва будівельних матеріалів, на 18,7% – з прісних та мінеральних підземних вод, на 11,7% – з паливно-енергетичних корисних копалин (вугілля, торф), на 1,5% – з гірничорудних корисних копалин, по 0,4% – з нерудних корисних копалин для металургії та гірничохімічних корисних копалин.

Черкаська область в геоструктурному відношенні розташована в межах області тріщинних вод Українського щита та Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну. Основні водоносні горизонти підземних питних і технічних вод приурочені до четвертинних, алювіальних та алювіально-флювіогляціальних відкладів середнього відділу четвертинної системи, представлених пісками, крейдяних відкладів, представлених піщано-гравійними відкладами, відкладів тріщинуватої зони кристалічних порід докембрію, представлених мігматитами, гранітами.

За хімічним складом води гідрокарбонатні кальцієво-магнієві.

За даними Держгеонадра видобуток питних і технічних підземних вод за 2022 рік по області становив 28,411 тис. м³/добу, використання – 28,377 тис. м³/добу, (в т. ч. на господарсько-

питні потреби – 14,547 тис. м³/добу; виробничо-технічні – 13,293 тис. м³/добу; розлив – 0,537 тис. м³/добу). Скид без використання склав – 0,064 тис. м³/добу.

Основним водним об'єктом на території Черкаської області є Кременчуцьке водосховище з довжиною берегової лінії (у межах області) 543,7 км. Береги, що піддаються розмиву, мають загальну довжину 117,5 км. Серед них ерозійні береги (ті, що зазнають руйнування під впливом течії) загальна довжина 39,7 км, знаходяться у верховій частині водосховища.

Найбільшого розмиву зазнають ділянки обох берегів в межах Канівського і Черкаського районів: нижче с. Пекарі, навпроти острова Просеред, в районі гирла р. Рось; а також біля притоки "Стара Рось", поблизу с. Прохорівка і гирла протоки Оріхівка; поблизу колишньої пристані "Тубільці".

Загальна площа земель, втрачених у 2022 році внаслідок переформування берегів Кременчуцького водосховища в межах області, становила 1,36 га. За даними спостережень за 2022 рік площі підтоплених земель змінювались упродовж року у межах від 84 га до 275 га.

На території Золотоніського району зустрічаються родовища горючих і нерудних (неметалевих) корисних копалин, мінеральні води; залягають глина, пісок і торф. Найбільші родовища торфу золотоніське і згарське.

Корисні копалини громади: суглинок, пісок, торф.

2.12 Структура утворення та накопичення відходів

За даними Головного управління статистики у Черкаській області у 2023 році в області утворилось 1525,274 тис. т відходів I – IV класів небезпеки, з них: 1463,245 тис. т від економічної діяльності підприємств і організацій та 62,029 тис. т відходів від домогосподарств.

На кінець звітнього року на підприємствах області тимчасово зберігається 234,955 тис. т відходів I-IV класів небезпеки. .

2.13 Стан здоров'я населення Черкаського району

За даними Комунального закладу "Черкаський обласний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики" у зв'язку із відміною відповідно до наказів Міністерства охорони здоров'я України первинної облікової документації стосовно обліку захворюваності населення інформація щодо рівня захворюваності населення Черкаської області офіційно відсутня.

Здоров'я населення є однією з основних умов соціального благополуччя й успішного економічного зростання, збільшення тривалості активного життя, поліпшення демографічної ситуації. На сьогодні доведено, що незадовільний стан довкілля, забруднення хімічними, фізичними та біологічними агентами повітря, ґрунту і води, дія інших негативних факторів навколишнього середовища на організм людини є причинами зростання захворюваності.

Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає перше місце. Забруднене повітря є причиною кожного третього інсульту, раку легень та захворювань серця, повідомляє ВООЗ. Питна вода та її якість істотно впливають на всі фізіологічні та біохімічні процеси, що відбуваються в організмі людини, на стан її здоров'я. Ґрунт також має важливе санітарно-гігієнічне та медичне значення, його хімічний склад і наявність у ньому мікроорганізмів значною мірою впливають на стан здоров'я населення. Ґрунт є середовищем життя багатьох хвороботворних мікроорганізмів і вірусів. На здоров'я людей негативно впливають ґрунти, штучно забруднені шкідливими сполуками. Вкрай небезпечними для організму людини є елементи важких металів.

Серед чинників, що впливають на захворюваність та здоров'я населення, виділяються наступні:

- соціально-економічні (рівень соціальної інфраструктури, умови праці, можливості оздоровлення, доходи та витрати населення, рівень життя тощо);
- генетичні;
- стан навколишнього середовища (що обумовлюється як природними так і антропогенними факторами);
- відсутність повноцінної системи охорони здоров'я.

Структура поширеності захворювань серед дорослого населення Черкаської області

№ в рейтингу	Класи захворювань
1	Хвороби системи кровообіг
2	Хвороби органів дихання
3	Хвороби органів травлення
4	Хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин

2.14 Прогнозні зміни поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

При відсутності реалізації планувальних рішень - не буде досягнуто визначені цілі, що може призвести до здійснення хаотичного неупорядкованого та безгосподарського використання території населеного пункту, що, у свою чергу, може бути підставою для виникнення додаткових джерел захворюваності, нерегульованого виникнення джерел забруднення та викидів забруднюючих речовин до атмосферного повітря, відсутності упорядкованої системи управління відходами.

Атмосферне повітря.

Враховуючи поточну ситуацію, прогнозується подальше забруднення атмосферного повітря у громаді від транспортних засобів, промислових підприємств, які мають застаріле обладнання і неоснащені газопилоочисними спорудами.

Водні ресурси.

Прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону.

Через відсутність та/або зношеність вуличної дощової та господарської систем каналізації, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм за санітарно-хімічними та мікробіологічними, фізико-хімічними показниками.

Земельні ресурси та ґрунти.

Інтенсивне і науково необґрунтоване ведення сільського господарства може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (лісових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат – втрата біорізноманіття території, замулення та деградація малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні

Відходи.

Відходи є одним з найбільш вагомих факторів забруднення навколишнього середовища і негативного впливу на всі компоненти довкілля. У разі, якщо питання щодо ліквідації відходів, їх централізованого збору та вивезення, не буде вирішено, передбачається в тому числі, поява нових несанкціонованих сміттєзвалищ, а це має загрозливу тенденцію щодо забруднення ґрунтів і ґрунтових вод та повітря.

Здоров'я населення.

За умови збереження поточного стану навколишнього середовища, значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я населення, не передбачається.

У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального управління відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих речовин в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Виходячи з вищевикладеного, аналізуючи динаміку та тенденцію забруднення компонентів

навколишнього середовища, можна зробити висновок, що без провадження планованої діяльності показники забрудненості довкілля швидше за все залишаться на рівні даних, наведених у даному розділі Звіту.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Ділянка, яка проєктується, знаходиться на території урочища «Смілянське шосе», 23 за межами населеного пункту с.Руська Поляна Руськополянської сільської ради на земельній ділянці, обмеженій територіями сільськогосподарського призначення та Смілянським Шосе.

Поряд з ділянкою проєктування знаходяться дороги з твердим покриттям, що сполучає прилеглу територію з іншими населеними пунктами територіальної громади та міста Черкаси.

Руськополянська територіальна громада (далі - Руськополянська ТГ) утворена 23 грудня 2018 року внаслідок об'єднання Руськополянської сільської ради та Геронимівської сільської ради з адміністративним центром у селі Руська Поляна. У 2020 році до Руськополянської ОТГ приєдналася Дубіївська сільська рада. Діюча Руськополянська територіальна громада включає населені пункти: с. Руська Поляна, с. Геронимівка, с. Дубіївка.

Площа Руськополянської ТГ становить 246,6 км².

. Населення громади налічує 15 345 осіб.

Географічне положення територіальної громади: 49°26'13" пн.ш. 31°46'15"сх.д., абсолютна висота 152 м. Територія населених пунктів розташована в південно-західному напрямку від м. Черкас.

Межує Руськополянська ТГ на півночі з Будищенською територіальною громадою, на сході – з містом Черкаси, на півдні – з Степанківською громадою і на заході – з Білозірською територіальною громадою.

В Черкаській області з-поміж 66 ТГ Руськополянська громада знаходиться на 33 місці за площею та на 22 – за кількістю населення.

Адміністративний центр громади (село Руська Поляна) знаходиться за 12 км від обласного центру.

Структура земельного фонду Руськополянської територіальної громади. В адміністративні межі Руськополянської сільської ради входять землі за межами населених пунктів - землі державної власності та землі в межах населених пунктів – землі комунальної власності.

Станом на 01.01.2021 року площа адміністративної території Руськополянської сільської ради становить 27 480,4 га або 274,8 км² (в межах населених пунктів ТГ та за межами), а саме:

- адмінтериторія Руськополянської сільської ради (до об'єднання) – 12163,60 га;
- адмінтериторія Геронимівської сільської ради (до об'єднання) – 5372,60 га;
- Адмінтериторія Дубіївської сільської ради (до об'єднання) – 9944,20 га

Орієнтовна площа земель житлової та громадської забудови на території Руськополянської сільської ради становить 2000 га. Орієнтовна площа сільськогосподарських земель на території Руськополянської сільської ради становить 7000 га.

У населених пунктах, які входять до складу Руськополянської територіальної громади, а саме у с. Руська Поляна, с. Геронимівка та с. Дубіївка, водні об'єкти не обліковуються. Через адмінтериторію Руськополянської територіальної громади річки не протікають, озера та ставки не обліковуються. За межами населеного пункту с. Руська Поляна, а саме на землях Руськополянського лісництва, наявні відкриті заболочені землі, орієнтовна площа яких 237 га.

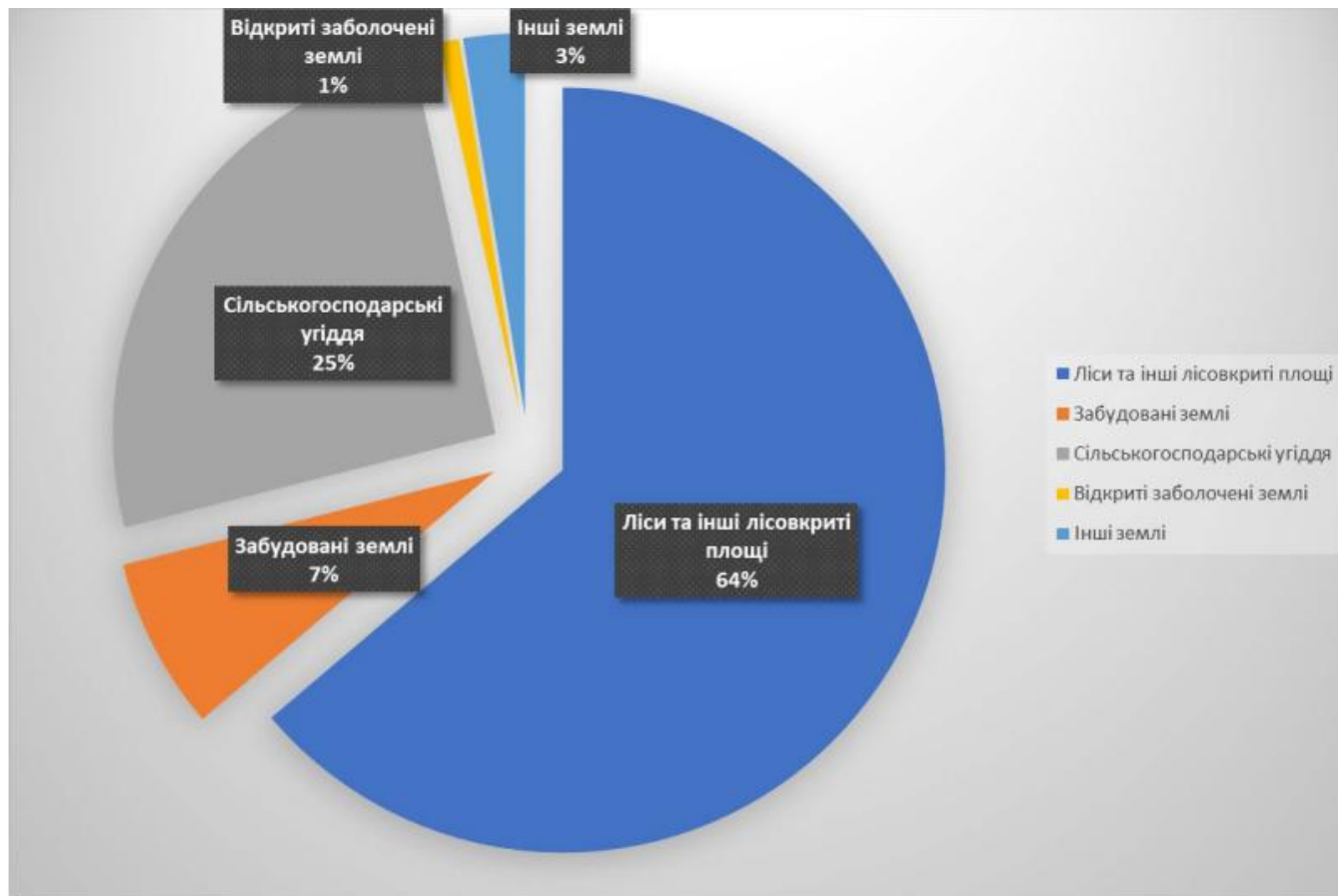

Рис. 3.1 - Структура земельного фонду Руськополянської ТГ

Чисельність населення, демографічна ситуація, ринок праці

Руськополянської територіальної громади Станом на 01.01.2021 року населення громади становило 15 345 осіб, в тому числі с. Руська Поляна – 8409 осіб, с. Геронимівка – 3472 осіб, с. Дубіївка – 3464 осіб. За останні три роки в селах громади спостерігався приріст населення.

Житлово-комунальні підприємства Руськополянської ТГ. Водопостачання в населених пунктах громади здійснюється по-різному. В селі Геронимівка водопостачання та водовідведення здійснюється КП «Геронимівка», шляхом закупівлі відповідних послуг у КП «Черкасиводоканал» Черкаської міської ради.

У селах Руська Поляна та Дубіївка жителі забезпечені тільки централізованим водопостачанням від комунальних свердловин. Обслуговування мереж забезпечується КГ «Поляна».

Загальна протяжність водопровідних мереж, які обслуговуються комунальними підприємствами громади, понад 100 км, з них 75 відсотків в незадовільному стані та потребують заміни. Виконавчим комітетом розроблено проект реконструкції частини водопроводу в центральній частині села Руська Поляна, проте він є досить дороговартісним і не може бути повністю профінансований з місцевого бюджету.

Також впродовж останніх років практикуємо метод співфінансування з жителями громади для проведення заміни водопроводу в окремих частинах села Руська Поляна. Протяжність каналізаційних мереж в с. Геронимівка становить 12,5 км, з яких в аварійному стані перебувають 45 м. Ремонт мереж проводиться силами підприємства.

КП «Господар 2017» здійснює обслуговування на території громади мереж вуличного освітлення, забезпечує благоустрій населеного пункту.

Управління відходами В громаді запроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів. На території трьох населених пунктів комунальним господарством «Поляна» встановлено 51 контейнер для збору ПЕТ тари та 40 - для збору склотари. Додатково на території

сіл Руська Поляна та Геронимівка встановлено контейнери для збору ПЕТ приватним підприємцем.

Послуги з вивезення твердих побутових відходів надають комунальні підприємства «Геронимівка» (на території села Геронимівка), «Поляна» (на території села Руська Поляна) та «Господар 2017» (на території села Дубіївка), а також спеціалізовані підприємства м. Черкаси.

Села Руськополянської громади повністю газифіковані та електрифіковані.

Атмосферне повітря. На території громади відсутні стаціонарні пости автоматичного спостереження за станом атмосферного повітря, що не дає можливості точно дослідити його актуальний стан. Промисловість громади представлена підприємствами, зорієнтованими на деревообробну галузь (виробництво дерев'яних конструкцій і столярних виробів) та харчову промисловість.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Під час проведення СЕО визначено екологічні проблеми, у тому числі ризиків впливу на стан здоров'я населення, які стосуються проєкта документа державного планування, узагальнені результати якого наведені в таблиці 4.1.

Екологічні проблеми, у тому числі ризиків впливу на стан здоров'я населення

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення МД
Забруднення атмосферного повітря	Стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря відсутні.	Територія розроблення детального плану	Впровадження інженерно-технічних заходів, озеленення і благоустрій території
Забруднення водного середовища	Зміни умов формування поверхневого стоку не очікуються;	Територія розроблення детального плану	Впровадження інженерно-технічних заходів
Вплив на ґрунти	Механічне стиснення ґрунту через постійний тиск від транспортних засобів, що прибувають на процес завантаження або вивантаження.	Територія розроблення детального плану	Встановлення захисних покриттів або матеріалів, таких як гумові плити або дерев'яні підстилки, на дорогах/площадках, де здійснюється рух транспортних засобів Проведення своєчасного технічного обслуговування транспортних засобів.
Збільшення обсягів утворення і накопичення відходів	Утворення відходів в процесі здійснення господарської діяльності	Територія розроблення детального плану	Улаштування сміттєзбірного майданчику Організація умов для роздільного зберігання відходів, передача утворених відходів спеціалізованих організаціям.
Вплив на біорізноманіття	На проєктованій ділянці рослини які включено у Червону Книгу України відсутні. Фауна на цьому майданчику відсутня.	Територія проєктування	Озеленення, благоустрій
Вплив на здоров'я населення	Стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря відсутні.	Території населених пунктів, що прилягають території ДПТ	Впровадження інженерно-технічних заходів

Екологічні проблеми в результаті виконання підготовчих і будівельних робіт та очікувані ризики впливу будуть спостерігатися від забруднення атмосферного повітря забруднюючими речовинами та акустичного (шумового) забруднення від будівельної техніки та обладнання, від проведення зварювальних та фарбувальних робіт, від порушення ґрунтового покриву та його можливого забруднення будівельним сміття та розлитими нафтопродуктами, внаслідок прокладання інженерних мереж та зведення будівель і споруд об'єкту.

Забезпечення нормативного санітарно-гігієнічного стану атмосферного повітря на

прилеглий території під час проведення підготовчих і будівельних робіт в тому числі і акустичного забруднення забезпечується переважно за рахунок дотримання правил землекористування, дотриманням санітарного розриву від майданчика будівництва до найближчих житлових масивів села та дотримання правил експлуатації будівельної техніки підрядною організацією.

Забезпечення відсутності значних впливів на ґрунти та ґрунтові води в районі проведення робіт забезпечується дотримання чинних будівельних норм і правил в частині екологічних вимог під час проведення підготовчих і будівельних робіт підрядною організацією.

Дані впливи, при їх можливому виникненні, будуть нести тимчасовий локальний характер та не спричинять негативного впливу на стан здоров'я чи захворюваність, а також погіршення умов життєдіяльності місцевого населення.

Під час експлуатації об'єкту:

Геологічне середовище: виникнення, або активізація, небезпечних геодинамічних процесів (ерозія, підтоплення, просідання земної поверхні тощо) - не очікуються;

Ландшафти: зміни існуючих місцевих ландшафтів - не передбачаються;

Клімат і мікроклімат: зміни існуючого стану не очікуються. Вплив на мікрокліматичні характеристики місцевості незначний, пов'язаний з виникненням ефекту турбулентності за рахунок руху автотранспорту, тепловим забрудненням, підвищенням загазованості тощо. Вплив локалізований в межах смуги відводу ділянки під будівництво;

Повітряне середовище: стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відсутні. На складі хім.добив поставляються, зберігаються і реалізуються в заводському пакуванні.

Ґрунти: вплив не очікується;

Рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти: вплив не передбачається;

Техногенне середовище: перебудова інженерних мереж та комунікацій

Здоров'я населення: головним критерієм визначення впливу діяльності на здоров'я населення є дотримання санітарно-гігієнічних норм встановлених законодавством України. Функціонування даного об'єкта не представляє небезпеки для здоров'я та життєдіяльності людей.

Більш детальний вплив на стан навколишнього середовища, в т.ч. здоров'я населення буде проводитися на наступних стадіях проектування після підбору відповідного обладнання і устаткування, яке відповідає нормам екологічного і санітарного законодавства.

Таблиця 4.2 - SWOT-аналіз реалізованих і потенційно можливих, позитивних і негативних особливостей

Сильні сторони	Слабкі сторони
Використання території ДПТ із врахуванням функціональних обмежень санітарно-захисних, природоохоронних зон тощо.	Забруднення атмосферного повітря
Використання території без значного будівельного навантаження	Утворення відходів
Досвід розроблення та реалізації природоохоронних заходів на підприємстві	Додаткове водоспоживання
Можливості	Загрози
Ефективна функціонально-планувальна організація території	Військова агресія з боку росії
Комплексна організація в сфері управління відходами.	Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання;
Рациональне використання території в межах СЗЗ	Виникнення аварійних ситуацій

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища у проєкті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

В процесі стратегічної екологічної оцінки проєкту «Детальний план території урочища «Смілянське шосе», 23 Руськополянської ТГ Черкаського району, Черкаської області під будівництво адміністративно-складського комплексу», було розглянуто регіональні і місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку які стосуються території проєктування. Результати аналізу відображені нижче у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 - Цілі державної політики та їх відображення в проєкті

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку визначені місцевими програмами розвитку	Відповідність рішень даного проєкту містобудівної документації цілям та завданням встановленим на місцевому рівні
ОСНОВНІ ЗАСАДИ (СТРАТЕГІЯ) ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ (ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 28.02.2019 № 2697-VIII) НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЛАН ДІЙ З ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 21.04.2021 № 443-Р);	
Стабілізація екологічної ситуації шляхом закріплення змін у системі державного управління, удосконалення систем екологічного обліку та контролю, впровадження фінансово-економічних механізмів стимулювання екологічно орієнтованих структурних перетворень в економіці,	поширення екологічних знань, а також підвищення екологічної свідомості суспільства, інформатизація сфери охорони навколишнього природного середовища та природокористування усіх рівнів
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЛАН ДІЙ ЩОДО БОРотьБИ ЗДЕГРАДАЦІЄЮ ЗЕМЕЛЬ ТА ОПУСТЕЛЮВАННЯМ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБМІНУ ВІД 30.03.2016 № 271-Р, ПОСТАНОВА КАБМІНУ ВІД 04.12.2019 № 1065)	
Удосконалення державної системи моніторингу довкілля, у тому числі земель (включаючи великомасштабні ґрунтові обстеження та агрохімпаспортизацію), лісів і вод, удосконалення функціонування державних земельного, лісового та водного кадастрів, забезпечення землеустрою в частині розроблення відповідної документації в галузі охорони земель та здійснення передбачених нею заходів, а також лісовпорядкування;	Раціональне використання природних ресурсів, боротьби з деградацією земель та опустелюванням
ДИРЕКТИВА № 2008/50/ЄС ПРО ЯКІСТЬ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ТА ЧИСТІШЕ ПОВІТРЯ ДЛЯ ЄВРОПИ ДИРЕКТИВА № 2010/75/ЄС ПРО ПРОМИСЛОВІ ВИКИДИ	
З метою захисту здоров'я людини та навколишнього природного середовища в цілому, особливо важливо боротися з викидами забруднюючих речовин у їх джерелах, а також визначити і впровадити найбільш ефективні заходи зі зменшення викидів на місцевому, національному рівнях та рівні Співтовариства. Отже, потрібно уникати, попереджати чи	Розробка заходів щодо зниження рівня викидів забруднюючих речовин, обмеження викидів забруднюючих речовин двигунами транспортних засобів

зменшувати викиди шкідливих речовин в повітря, а також встановити відповідні цілі щодо якості атмосферного повітря, беручи до уваги відповідні стандарти Всесвітньої Організації Охорони здоров'я, настанови та програми.	
ДИРЕКТИВА № 98/83/ЄС ПРО ЯКІСТЬ ВОДИ, ПРИЗНАЧЕНОЇ ДЛЯ СПОЖИВАННЯ ЛЮДИНОЮ, ЗІ ЗМІНАМИ І ДОПОВНЕННЯМИ, ВНЕСЕНИМИ РЕГЛАМЕНТОМ (ЄС) № 1882/2003 І РЕГЛАМЕНТОМ (ЄС) 596/2009	
покращення забезпечення населення району питною водою нормативної якості в межах науково обґрунтованих нормативів (норм) питного водопостачання; реконструкція та розвиток водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення ефективності та надійності її функціонування; поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації в районі; відновлення, охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання.	передбачені заходи щодо попередження забруднення джерел питного водопостачання, забезпечення їх відповідності санітарно-епідеміологічним вимогам
РАМКОВА ДИРЕКТИВА № 2008/98/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ВІД 19 ЛИСТОПАДА 2008Р. "ПРО ВІДХОДИ» ДИРЕКТИВА РАДИ № 1999/31/ЄС ВІД 26 КВІТНЯ 1999 РОКУ "ПРО ЗАХОРОНЕННЯ ВІДХОДІВ" НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ ДО 2030 РОКУ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБМІНУ ВІД 08.11.17 № 820) НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЛАН УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ДО 2033 РОКУ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБМІНУ ВІД 27.12.2024 № 1353-Р) ПРОГРАМИ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ» (ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 4.03.2004 Р. № 265)	
Створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації, знешкодження та захоронення побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини	поетапне впровадження роздільного збирання побутових відходів із наступним використанням частини їх компонентів, як вторинної сировини.
ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ УКРАЇНИ ДО 2035 РОКУ ТА ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ У 2022 - 2024 РОКАХ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 29.12.2021 № 1777-Р).	
Забезпечення ефективного управління лісами на основі забезпечення сталого ведення лісового господарства, збереження біорізноманіття в лісах, адаптованого до кліматичних змін лісового господарства, популяризація професії лісівника у суспільстві, забезпечення фінансової стабільності лісової галузі та створення сприятливих умов для активізації розвитку деревообробної та суміжних галузей	Визначення стратегічних цілей та показників для розв'язання екологічних, економічних та соціальних проблем лісового господарства та створення умов для його сталого розвитку з урахуванням географічних та інших особливостей

економіки	
ДИРЕКТИВА № 2003/4/ЄС ПРО ДОСТУП ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	
Загальні вимоги щодо доступу до публічної інформації за запитами, а також щодо розповсюдження публічної інформації.	Вся інформація щодо екологічних питань виконання Детального плану, знаходить у вільному доступу
ПРО СХВАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗМІНИ КЛІМАТУ НА ПЕРІОД ДО 2035 РОКУ І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОГО ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ У 2024 – 2026 РОКАХ» (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 30.05.2024 № 483-Р)	
«ДИРЕКТИВА 2003/87/ЄС ЩОДО ЗАСНУВАННЯ СХЕМИ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ ВИКИДІВ В АТМОСФЕРУ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ, ТОРГУЮЧИ В МЕЖАХ СПІВТОВАРИСТВА ТА ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДИРЕКТИВИ РАДИ 96/61/ЄС	
Умови і зміст дозволу на викиди парникових газів	проект ДДП містить інформацію щодо впливу діяльності на кліматичні характеристики району
РАМКОВА ДИРЕКТИВА № 2008/98/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ВІД 19 ЛИСТОПАДА 2008Р. "ПРО ВІДХОДИ ТА СКАСУВАННЯ ДЕЯКИХ ДИРЕКТИВ"; ДИРЕКТИВА РАДИ № 1999/31/ЄС ВІД 26 КВІТНЯ 1999 РОКУ "ПРО ЗАХОРОНЕННЯ ВІДХОДІВ";	
запобігання утворення відходів (у т.ч. про зменшення вмісту шкідливих речовин у відходах) та введення розширеної відповідальності виробника; • плани управління відходами та програми запобігання утворенню відходів.	включені питання щодо поводження з відходами, які утворюватимуться в процесі діяльності
КОНВЕНЦІЯ ПРО БІОЛОГІЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ, ПІДПИСАНУ ВІД ІМЕНІ УКРАЇНИ 11 ЧЕРВНЯ 1992 РОКУ У М. РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО (БРАЗИЛІЯ) І (РАТИФІКОВАНО ВЕРХОВНОЮРАДОЮ УКРАЇНИ 29 ЛИСТОПАДА 1994	
основною вимогою щодо збереження біологічного різноманіття є збереження in-situ екосистем і природних місць мешкання, підтримка і відновлення життєздатних популяцій видів у їх природних умовах, відзначаючи далі, що прийняття заходів ex-situ,	проект ДДП містить заходи щодо збереження рослинного і тваринного світу
ЗАКОН УКРАЇНИ «ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я» ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СИСТЕМУ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»	
визначає правові, організаційні, економічні та соціальні засади функціонування системи громадського здоров'я в Україні з метою зміцнення здоров'я населення, запобігання хворобам, покращення якості та збільшення тривалості життя, регулює суспільні відносини у сфері громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення, визначає відповідні права і обов'язки державних органів та органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб у цій сфері, встановлює правові та організаційні засади здійснення державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя населення.	проект ДДП містить заходи щодо запобігання впливу проектних рішень на здоров'я населення прилеглої території

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ

Основні ймовірні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, які розглядаються у процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки, включають такі аспекти:

- якість атмосферного повітря (вплив відсутній);
- стан ґрунтів (вплив відсутній);
- якість водних ресурсів (не впливає, скиди стічних вод в відкриті водойми відсутні);
- біорізноманіття (на території, ДПТ заповідні зони та ландшафтні парки відсутні);

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля передбачає характеристику можливого впливу на здоров'я населення внаслідок потенційного забруднення компонентів довкілля і зменшення негативного впливу на здоров'я населення внаслідок удосконалення системи поводження з відходами в області.

Таблиця 6.1 – Опис наслідків планованої діяльності на довкілля відповідно до контрольного переліку

№	Наслідки від реалізація планованої діяльності:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			+	
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		+		
3.	Погіршення якості атмосферного повітря			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів			+	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)			+	
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			+	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів			+	
Відходи					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів	+			
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів	+			
19.	Збільшення кількості відходів	+			
20.	Спорудження еколого- небезпечних об'єктів поводження з відходами			+	

21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару	+			
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу			+	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			+	
27.	Виникнення конфліктів між ухваленими цілями ДДП та цілями місцевих громад			+	
Біорізноманіття та рекреаційні зони					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			+	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			+	
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)			+	
Населення та інфраструктура					
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території			+	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему. Зміни в структурі транспортних потоків			+	
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги			+	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			+	
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження			+	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			+	
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			+	

46.	Суттєве вилучення будь-якого не відновлюваного ресурсу			+	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			+	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			+	
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей			+	

Ймовірний вплив на компоненти довкілля:

В процесі проведення будівельних робіт буде відбуватися тимчасовий вплив на навколишнє середовище (атмосферне повітря, водне середовище, ґрунти, рослинний та тваринний світ):

- Вплив на атмосферне повітря пов'язаний із забрудненням повітряного басейну пилом і продуктами спалювання пального при роботі будівельної техніки та автотранспорту, при проведенні зварювальних та фарбувальних робіт.

- Негативний вплив на земельні ресурси пов'язаний з порушенням ґрунтового покриву будівельною технікою, можливим забрудненням ґрунтів будівельним сміттям і паливо-мастильними матеріалами.

- Вплив на поверхневі та підземні води можливий при аварійних проливах палива працюючими механізмами.

- Вплив на рослинний та тваринний світ можливий при знесенні під час будівництва дерев та кущів.

Серед джерел негативного впливу на навколишнє середовище при експлуатації об'єкта планованої діяльності можливі наступні:

- на геологічне середовище – не впливає, будівництво здійснюється відповідно до результатів інженерно-геологічних досліджень, виконуються всі необхідні підготовчі та попереджувальні роботи. Виконуються заходи по технічній експлуатації об'єкта;

- на повітряне середовище – стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відсутні. На складі хім.добрих поставляються, зберігаються і реалізуються в заводському пакуванні.

- фізичні фактори – джерела вібрації, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики на об'єкті відсутні.

- на водні об'єкти – зміни умов формування поверхневого стоку не очікуються;

- на ґрунти – не впливає, верхній родючий шар ґрунту знімається і в подальшому буде використовуватись на ділянках озеленення, після закінчення будівництва виконується комплексний благоустрій території.

- на тваринний і рослинний світ, територію Смарагдової мережі – не впливає. На території, що відведена під забудову заповідні зони та ландшафтні парки відсутні. Після закінчення будівельних робіт територія озеленяється та упорядковується.

- на соціальне середовище – позитивний, створення робочих місць.

Вплив під час експлуатації буде носити тривалий характер – протягом усього періоду експлуатації об'єкта.

Аварійна ситуація пов'язана з виникненням пожежі може призвести до забруднення повітряного середовища, загибелі людей. Серед забруднюючих речовин, що можуть виділятися під час пожежі будуть продукти згоряння. Вплив буде носити тимчасовий характер.

В основу проектування покладені такі основні принципи:

- збереження і раціональне використання природних ресурсів;

- дотримання нормативів допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище;

- дотримання протипожежних та санітарних норм.

АНАЛІЗ ВПЛИВУ РІШЕНЬ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ ТЕРИТОРІЙ НА КЛІМАТ

Відповідно до рекомендацій Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 № 26/1.4-11.3-5650 «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» проведено аналіз впливу рішень ДПТ на клімат.

Аналіз впливу на клімат внаслідок виконання ДДП

Розгляд компонента	Специфіка
Питання впливу на клімат внаслідок виконання ДДП	Негативні наслідки, що збільшують вплив на клімат, а саме – збільшують викиди та зменшують поглинання ПГ – тимчасові на етапі будівельних робіт. Позитивні наслідки, що зменшують викиди та збільшують поглинання ПГ: Збільшення поглинання ПГ – за рахунок комплексного озеленення території проєктуємого об'єкту
Додаткові джерела інформації, що мають бути розглянуті для належної оцінки впливу на клімат	Для проведення стратегічної екологічної оцінки було використано дані земельного кадастру, дані статистичних звітностей щодо використаних видів енергії для забезпечення енергопостачання населеного пункту та дані щодо викидів в атмосферне повітря надані суб'єктами господарювання
Особливості розгляду заходів, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП	Задля зменшення викидів парникових газів необхідно передбачати комплекс адміністративно-організаційних заходів, які стимулюють зменшення викидів CO ₂ , які включають в себе наступні завдання: - розроблення енергетичних сертифікатів для будівель, які враховуватимуться при проведенні капітальних ремонтів, оптимізації схеми теплопостачання, проведенні інформаційно-роз'яснювальної роботи і т. ін.; - уведення у практику так званих «зелених закупівель», коли при проведенні будь-яких закупівель із бюджету населеного пункту, бюджетів комунальних підприємств, бюджетних організацій перевага буде віддаватися разом з іншими критеріями тим організаціям / продукції / обладнанню, які сприятимуть зменшенню викидів CO ₂ ; - дотримання вимог щодо енергоефективності при новому будівництві та під час проведення реконструкцій громадських та житлових будівель; - налагодження роботи діагностичного пункту для контролю викидів транспортних засобів.

ВПЛИВ РІШЕНЬ ДДП ДПТ НА ЗМІНИ КЛІМАТУ

Елемент	Напря м	Варіант	ознаки
М-	ПОМ , ЯК ШЕНН	зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок	-створення системи ефективних озелених територій; - максимально можлива оптимізація руху

		проведення ДДП	транспорту, системи його маневрування; - організація збирання, сортування та вивезення всіх видів відходів; - відмова від використання викопного палива
M+		збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП	- збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування; - збільшення кількості транспорту, як вантажного, так і індивідуального.
Mt		одноразові великі викиди ПП під час проведення ДДП	великі витрати матеріальних та енергетичних ресурсів; - масштабні земляні роботи.
A+	адаптація	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП	-енергоефективність проєктних будівель, споруд та матеріалів; - розробка заходів, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП.
A-		зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП	-збільшення потреб в усіх видах ресурсів та енергії, в першу чергу електроенергії, води; - збільшення викидів забруднюючих речовин за рахунок функціонування запроєктованих територій.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) при реалізації рішень детального плану, можуть виникати негативні наслідки у вигляді утворення відходів, надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря, утворення зворотних вод. Можливо, потрібно буде проводити видалення зелених насаджень, зняття і складування поверхневого шару ґрунту. Проте всі ці впливи відносяться до тимчасових і не стануть причиною суттєвого довгострокового погіршення екологічної рівноваги екосистем населеного пункту.

До довгострокових наслідків (50-100 років) відносяться впливи постійного характеру – викиди і скиди, шум, утворення відходів в процесі експлуатації об'єкту. Непостійними довгостроковими впливами є роботи, пов'язані з будівництвом об'єктів, консервацією, припиненням їх існування, перепрофілюванням, заміною обладнання та устаткування, модернізацією тощо.

Узагальнені результати процедури оцінки проєкту «Детальний план території урочища «Смілянське шосе», 23 Руськополянської ТГ Черкаського району, Черкаської області під будівництво адміністративно-складського комплексу»

Територія	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Ґрунти	Природо-охоронні території	Біорізноманіття	Здоров'я
Територія розробки детального плану	0	0	0	0	0	0	0
ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення						
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.						
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.						

0	Немає впливу.
+ 1	Помірний позитивний вплив.
+ 2	Значний позитивний вплив.
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.
П/Нп	Прямий / Непрямий
ДС/ СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
М/Р	Місцевий / Регіональний
К/С/ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Аналіз впливу на довкілля при виконанні будівельних робіт та провадження планованої діяльності після впровадження заходів проекту, показав, що значний негативний вплив на довкілля не передбачається.

На основі аналізу виконаного в СЕО, з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, запропоновано низку заходів для пом'якшення потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації містобудівної документації.

Щодо заходів з освоєння територій, то відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», організацію реалізації рішень детального плану має здійснювати спеціально уповноважений орган місцевої влади, основною функцією якого є контроль за виконанням рішень детального плану територій.

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Щодо охорони атмосферного повітря рекомендовано виконати комплекс заходів:

- контроль за точним дотриманням технології провадження робіт;
- виключення роботи машин та механізмів на холостому ході;
- використання серійного технологічного обладнання з двигунами внутрішнього згорання, що мають відповідні сертифікати щодо викидів шкідливих газів;
- дотримання технологічного регламенту, вимог пожежної безпеки;
- підтримка повної технічної готовності обладнання;
- збереження обладнання в справному експлуатаційному стані;
- збереження території та під'їзних шляхів у необхідному експлуатаційному стані;
- влаштування тимчасових внутрішньомайданчикових доріг, по можливості, використовуючи існуючі дороги для зменшення утворення пилу;
- застосування новітніх технологій, які дозволяють зменшити викиди забруднювальних речовин;
- моніторинг стану атмосферного повітря на території населеного пункту.

Заходи щодо охорони водного середовища:

- влаштування будівельного майданчику з твердим покриттям та оснащення робочих місць інвентарними контейнерами для збирання побутових та будівельних відходів;
- не допускати потрапляння забруднених речовин у ґрунти, зливання в спеціально відведені та обладнані місця;
- передбачити очищення дощових вод, шляхом влаштування локальних очисних споруд;
- налагодження сучасної системи дощового каналізування;
- влаштування систем водопостачання та каналізування;
- влаштування щільного дорожнього покриття, що запобігає фільтрації забруднених

поверхневих вод у ґрунт;

- недопускання потрапляння недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти.

Заходи для забезпечення нормативного стану земельних ресурсів:

- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва;
- складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використанням його при рекультивациі, відновленні благоустрою;
- вертикальне планування території;
- запровадження регулярного санітарного очищення території;
- забезпечення розміщення будівельних матеріалів на спеціально відведеній ділянці;
- контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів;
- не допускати потрапляння нафтопродуктів у ґрунтове середовище;
- запровадження регулярного санітарного очищення території;
- дотримання вимог щодо санітарного очищення території;
- влаштування щільного дорожнього покриття, що запобігає фільтрації забруднених поверхневих вод у ґрунт;
- забороняється спалювання всіх видів горючих відходів на території.

Шумозахисні заходи:

- використання сучасного низько-шумного технологічного та енергетичного обладнання;
- забезпечення акустичного режиму шляхом застосування будівельно-акустичних засобів захисту від шуму, зокрема застосування звукоізолюючих стін і перегородок в приміщеннях, в яких розміщене обладнання, що є джерелами шуму та вібрацій;
- влаштування відповідного дорожнього покриття, озеленення території.

Заходи щодо охорони праці та пожежної безпеки:

- створення належних умов праці, санітарно-побутове та медичне обслуговування працюючих у відповідності з діючими санітарними нормами; – суворе дотримання правил охорони праці та техніки безпеки відповідно до Закону України «Про охорону праці», пожежної безпеки відповідно до Закону України «Про пожежну безпеку» та Правил техніки безпеки в Україні;
- дотримання трудової і виробничої дисципліни, правил техніки безпеки;
- оснащення засобами пожежогасіння та пожежним інвентарем.

Щодо територій та об'єктів ПЗФ, Смарагдової мережі.

Проектом передбачається максимально зберегти існуючі зелені насадження. Арعали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах проектування відсутні. Значних і незворотних змін в екосистемі дослідженої території в результаті будівництва/експлуатації об'єкту планової діяльності не прогнозується.

Наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин на території не відмічене.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Під час підготовки Звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього природного середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище проектних рішень детального плану, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану

територій є його відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері містобудування та охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки:

- 1) аналіз проекту містобудівної документації щодо існуючої екологічної ситуації, а саме:
  - здійснено аналіз на регіональному та місцевому рівнях природних умов території населеного пункту в проектних межах, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;
  - розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища;
  - оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;
- 2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;
- 3) розглянуто способи ліквідації наслідків;
- 4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності;
- 5) отриманні зауваження і пропозиції до проекту детального плану;
- 6) проведено громадське обговорення у процесі розробки проекту детального плану.

В ході проведення СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та сталого розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

У контексті стратегічної екологічної оцінки детального плану територій були вивчені наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище:

Альтернатива 1 «Максимально сприятливий сценарій» – Затвердження детального плану території	
Переваги	Недоліки
Розроблення, прийняття та реалізація проекту ДПТ створює сприятливі умови та перспективи містобудівного освоєння території, благоустрою території, прокладку інженерних мереж тощо, визначення майбутніх потреб переважних напрямів використання території проектування; визначення територій, що мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання, а також належна та ефективна функціонально-планувальна організація території проектування з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень	В результаті реалізації проектних рішень детального плану, збільшується кількість забруднюючих речовин в атмосферне повітря у зв'язку із збільшенням джерел викидів, збільшення обсягів відходів, що утворюються в результаті здійснення виробничої діяльності, збільшення обсягів водопостачання та водовідведення.
Альтернатива 2 «Нульовий сценарій» - Відмова від затвердження детального плану території	
Переваги	Недоліки
Не виникатиме необхідність розроблення подальших проектних рішень, документацій тощо.	Відмова від реалізації проекту, призведе до поступового погіршення та змін стану компонентів довкілля та соціально-економічних показників планової території та ускладнить подальший сталий розвиток громади
Альтернатива 3 - Територіальна альтернатива – Вибір іншої ділянки проектування	
Переваги	Недоліки
Дотримуються всі обмеження у використанні земельної ділянки	Спричинить більший тиск на навколишнє природне середовище, у зв'язку із більшим будівельним об'ємом. Не дотриманні санітарно-

Під час стратегічної екологічної оцінки був використаний аналіз слабких та сильних сторін проекту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації, а саме:

- проаналізовано в регіональному плані природні умови території, яка межує з ділянкою розміщення планованої діяльності, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища; розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища; оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;
- розглянуто можливі наслідки від аварійних ситуацій;
- особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності.

Серед ускладнень, що будуть виявлені під час проведення процедури стратегічної екологічної оцінки, можна виділити наступне:

- відсутність офіційних статистичних даних щодо стану здоров'я населення окремо по населеному пункту;
- обмежений рівень сприяння обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в наданні вихідних даних для виконання стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.

Основним ускладненням в роботі була недостатність вихідної інформації щодо стану навколишнього природного середовища місцевості, що розглядається детальним планом.

Під час підготовки Звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього природного середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище проектних рішень генерального плану, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Отже, на основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку даної території прийнято варіант, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні та в більшій мірі сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою, та підвищують комфортність проживання населення.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Згідно з проведеним аналізом прогнозованого впливу на довкілля, визначено, що під час погодження проекту «Детальний план території урочища «Смілянське шосе», 23 Руськополянської ТГ Черкаського району, Черкаської області під будівництво адміністративно-складського комплексу» з метою реалізації проектних заходів та завдань негативний вплив на довкілля не передбачається.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Постійний моніторинг буде здійснюватися під час всього періоду виконання проектних рішень містобудівної документації.

Для здійснення моніторингу замовник документа державного планування розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та транскордонних консультацій (у разі їх проведення). Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;
- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дає можливість отримати інформацію про реалізацію проектних рішень;
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами виконавчої влади;
- перевірки того, що проектні рішення виконуються відповідно до ухваленого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;
- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;
- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Відповідно до вимог Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272, Замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на власному офіційному веб-сайті заходи, передбачені для здійснення моніторингу, і письмово повідомляє про це Міндовкілля.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони довкілля для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення:

- стан виконання проектних рішень шляхом порівняння фактично отриманих значень індикаторів оцінки результативності та їх прогнозних значень;
- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів (впровадження нових мало- та безвідходних технологій на промислових підприємствах, модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії, тощо);

- зменшення/збільшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними та пересувними джерелами забруднення;
- зменшення/збільшення площі озеленення території громади;
- зменшення/збільшення територій та об'єктів ПЗФ, на яких реалізовано заходи зі збереження об'єктів природно-заповідного фонду.

З метою забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень в Україні створена система державного моніторингу навколишнього природного середовища. Спостереження за станом навколишнього природного середовища, рівнем його забруднення здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, іншими спеціально уповноваженими державними органами, а також підприємствами, установами та організаціями, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища.

У відповідності до вимог Відповідно до вимог Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля буде:

- здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані і/або узагальнену інформацію для її комплексного оброблення (з цією метою між суб'єктами системи моніторингу та постачальником інформації буде укладено відповідну угоду);
- розробить та узгодить в установленому порядку плани здійснення заходів з метою спостереження за станом екологічно небезпечного об'єкта, запобігання екологічно небезпечній виробничій, господарській та іншій діяльності.

Моніторинг у сфері охорони атмосферного повітря

Моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря проводиться з метою отримання, збирання, оброблення, збереження та аналізу інформації про рівень забруднення атмосферного повітря, оцінки та прогнозування його змін і ступеня небезпечності та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень у галузі охорони атмосферного повітря.

1. Контроль за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі на межі СЗЗ.
2. Контроль рівня шуму на межі СЗЗ.

Моніторинг у сфері поводження з відходами

Вплив від здійснення операцій у сфері поводження з відходами:

1. Визначення складу і властивостей відходів, що утворюються, а також ступінь небезпечності відходів для навколишнього середовища та здоров'я людини відповідно Закону України «Про управління відходами».
2. Забезпечення належного збирання, сортування, перевезення та передачі відходів, утворених від планованої діяльності, згідно чинного законодавства для зберігання, оброблення, перероблення, утилізації, видалення та захоронення, а також дотримання правил і вимог екологічної безпеки при поводженні з відходами.
3. Проведення постійного первинного обліку відходів щодо операцій у сфері поводження з відходами.
4. Призначити відповідальну особу у сфера поводження з відходами на підприємстві.

Таблиця 9.1 - План моніторингу за станом навколишнього середовища

Об'єкт моніторингу	Параметр, що підлягає моніторингу	Найменування речовин, що підлягають моніторингу	Періодичність	Хто проводить моніторинг	Індикатори результативності
1	2	3	4	5	6
Атмосферне повітря	Якість атмосферного повітря в межах санітарно захисної зони	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за	1 раз на рік	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Відповідність встановленим гранично допустимим концентраціям хімічних речовин ДСП

		складом Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂]) Оксид вуглецю			201-97
Відходи	Місця збері- гання відходів	-	Не рідше 1 разу на 2 дні	Керівник відповідного підрозділу або інша відповідальна особа призначена наказом директора підприємства	Умови зберігання відходів мають відповідати вимогам ЗУ «Про управління відходами»
			1 раз на 2 тижні	Відповідальна особа призначена наказом директора підприємства	
			Відповідно до плану перевірок / позапланово	Представники Держпродспоживслужби, Державної екологічної інспекції, представники органів місцевого само- врядування та місцевих громадських організацій	
Шум	На межі санітарно захисної зони		Щоразу за пот- ребою	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Відповідність нормативам, що зазначені в Наказі № 173 МОЗ України від 19.09.1996 р.
Земельні ресурси	Санітарно- гігієнічний стан грунтів		постійно	Відповідальна особа	Дотримання вимог санітарно- гігієнічного законодавства
Водні ресурси	Контроль якості підземних вод		2 рази на рік/ раз на 3 місяці	Відповідальна особа	ДСанПіН 2.2.4.171.10
Природоохоронні території та об'єкти, Смарагдова мережа	Якість атмосферного повітря, ґрунтів на межі з об'єктами ПЗФ		1 раз на рік	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Дотримання вимог санітарно- гігієнічного законодавства
Благоустрій	Показник щодо озеленення території		постійно	Відповідальна особа	Наказ МОЗ від 19.06.1996 № 173

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Враховуючи місце розташування населеного пункту та прогнозований екологічний стан, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень детального плану для довкілля та здоров'я населення на суміжні транскордонні території не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ

Детальний план є містобудівною документацією місцевого рівня, яка визначає функціональне призначення, параметри забудови земельної ділянки з метою розміщення об'єкту будівництва, формування принципів планувальної організації забудови, уточнення в більш крупному масштабі положень схеми планування території району, визначення планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами, формування пропозицій щодо можливого розташування об'єкту в межах однієї проектною території із дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства з метою залучення інвестицій згідно інтересів територіальної громади, заходів щодо реалізації містобудівної політики розвитку території району, згідно п.4.1. ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та

зміст детального плану території», визначення містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки.

В межах ділянки проєктування детального плану території пропонується розміщення адміністративно-складського комплексу по зберіганню добрив.

Ймовірний вплив на компоненти довкілля:

Ймовірний вплив на компоненти довкілля:

В процесі проведення будівельних робіт буде відбуватися тимчасовий вплив на навколишнє середовище (атмосферне повітря, водне середовище, ґрунти, рослинний та тваринний світ):

- Вплив на атмосферне повітря пов'язаний із забрудненням повітряного басейну пилом і продуктами спалювання пального при роботі будівельної техніки та автотранспорту, при проведенні зварювальних та фарбувальних робіт.

- Негативний вплив на земельні ресурси пов'язаний з порушенням ґрунтового покриву будівельною технікою, можливим забрудненням ґрунтів будівельним сміттям і паливо-мастильними матеріалами.

- Вплив на поверхневі та підземні води можливий при аварійних проливах палива працюючими механізмами.

- Вплив на рослинний та тваринний світ можливий при знесенні під час будівництва дерев та кущів.

Серед джерел негативного впливу на навколишнє середовище при експлуатації об'єкта планованої діяльності можливі наступні:

- на геологічне середовище – не впливає, будівництво здійснюється відповідно до результатів інженерно-геологічних досліджень, виконуються всі необхідні підготовчі та попереджуючі роботи. Виконуються заходи по технічній експлуатації об'єкта;

- на повітряне середовище – стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відсутні. На складі хім.добрив поставляються, зберігаються і реалізуються в заводському пакуванні.

- фізичні фактори – джерела вібрації, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики на об'єкті відсутні.

- на водні об'єкти – зміни умов формування поверхневого стоку не очікуються;

- на ґрунти – не впливає, верхній родючий шар ґрунту знімається і в подальшому буде використовуватись на ділянках озеленення, після закінчення будівництва виконується комплексний благоустрій території.

- на тваринний і рослинний світ, територію Смарагдової мережі – не впливає. На території, що відведена під забудову заповідні зони та ландшафтні парки відсутні. Після закінчення будівельних робіт територія озеленяється та упорядковується.

- на соціальне середовище – позитивний, створення робочих місць.

Вплив під час експлуатації буде носити тривалий характер – протягом усього періоду експлуатації об'єкта.

Аварійна ситуація пов'язана з виникненням пожежі може призвести до забруднення повітряного середовища, загибелі людей. Серед забруднюючих речовин, що можуть виділятися під час пожежі будуть продукти згоряння. Вплив буде носити тимчасовий характер.

Остаточний вплив на навколишнє середовище у цілому буде знаходитися у межах, що регламентуються вимогами діючого природоохоронного законодавства України.

Враховуючи прийнятний вплив на об'єкти навколишнього середовища, дотримання екологічних та санітарно-гігієнічних нормативів, а також по сукупності усіх інших факторів, які пов'язані з планованою діяльністю, слідує, що негативних соціально-економічних процесів у навколишньому природному середовищі району розміщення об'єкта не виникне.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»
2. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля».
3. Земельний кодекс України.
4. Водний кодекс України.
5. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
6. Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Черкаській області;
7. Екологічний паспорт Черкаської області;
8. Статистичні дані Головного управління статистики у Черкаській області.
9. Статистичні дані Державного агентства водних ресурсів.
10. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 18 жовтня 2023 року № 705 «Методичні рекомендації щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації».
11. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посібник./ Г.Б.Марушевський. -К: Проект РЕОП, 2015.-95с.
12. Протокол про с стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. - [Електронний ресурс].
13. Хотулева М.В.Стратегическая экологическа оценка для развития регионального и муниципального планирования: пособие для практиков/ М.В.Хотулева, Е.В.Пивцакова, В.Н.Виниченко и др.). - М.:Эколайн, 2006. - 61с.